

ที่ ศธ ๐๒๐๓.๒/๑๔๙๗๐

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๒๔

พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวทางการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐

เรียน ศึกษาธิการภาคทุกภาค และศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวทางการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการ มีประกาศ เรื่อง นโยบายและแนวทางการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๘ เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการนำนโยบายและแนวทางการพัฒนาครูฯ ดังกล่าวไปเป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่า เพื่อให้การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงขอส่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและแนวทางการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุเทพ แก่งสันเทียะ)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

โทร. ๐ ๓๔๓๒ ๑๒๘๖, ๐ ๓๔๒๒ ๕๕๐๐-๒ ต่อ ๕๐๖๗ , ๕๐๖๘

โทรสาร ๐ ๓๔๒๒ ๕๓๙๙

“เรียนดี มีคุณธรรม”

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง นโยบายและแนวทางการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐

กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถปรับตัวและอยู่รอดได้ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการดำเนินงานตามกรอบทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน ประเด็น ๑๑ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ในแผนย่อยที่ ๓.๓ การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น ประเด็น ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยเฉพาะหมวดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งนโยบายและแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ และเพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและแนวทางการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ – ๒๕๗๐ ดังนี้

หลักการและแนวคิด

ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา เป็นปัจจัยหลักสู่ความสำเร็จของการพลิกโฉมคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพของผู้เรียนให้สามารถปรับตัวและอยู่รอดได้ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันนี้ คุณภาพการศึกษาไทยกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤต ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยที่ต่ำ และมีความเหลื่อมล้ำสูง มีภาวะคุกคามและความท้าทายจากความคาดหวังของสังคมที่สูงขึ้นและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ และภาวะวิกฤตทางความคิดในสังคม

นโยบายและแนวทางฉบับนี้จึงมุ่งเน้นการพลิกโฉมการพัฒนาครูที่เปลี่ยนจากการพัฒนาครูแล้วหยุดที่ครู ไปสู่การนำองค์ความรู้ สมรรถนะ ความสามารถ และมีจิตวิญญาณความเป็นครูไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อปลดล็อกศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงอย่างถ้วนหน้า ทั้งในมิติผลสัมฤทธิ์ทางปัญญาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จึงมีความจำเป็นต้องมีนโยบายเชิงรุกที่มีความท้าทายทันสมัย มุ่งสู่อนาคต และเป็นทิศทางเชิงกลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบครอบคลุมทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทาง ไว้ดังนี้

นโยบายและแนวทาง

นโยบายที่ ๑ พลิกโฉมครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีพลังในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และนำการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์ในการพลิกโฉมสู่คุณภาพผู้เรียนให้มีชีวิตที่ดีมีคุณค่า

นโยบายนี้มุ่งเน้นการเสริมจุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพลิกโฉมคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้นำที่สามารถสร้างเศรษฐกิจและสังคมใหม่ในอนาคตได้ ประกอบด้วย ๕ แนวทาง ดังนี้

๑.๑ ส่งเสริมและผลักดันการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี AI และเครื่องมือดิจิทัลที่ทันสมัย เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ครูเป็นผู้สร้างสรรค์ และควบคุม AI

๑.๒ พลิกโฉมกลไกการพัฒนาครูให้ครอบคลุม และต่อเนื่อง ผ่านช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ Micro Learning, Online Platform ที่เข้าถึงง่าย และสนับสนุนฟรี WiFi เพื่อส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูอย่างต่อเนื่อง

๑.๓ เสริมสร้างและขยายความร่วมมือภาคีเครือข่ายภายในและภายนอกประเทศ เพื่อระดมทรัพยากรและความเชี่ยวชาญระดับนานาชาติในการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร และยกระดับการศึกษาไทยสู่มาตรฐานสากล

๑.๔ สร้างค่านิยมร่วม "MOE One Team" และปลูกฝังวิสัยทัศน์ความเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์และผู้นำทางวิชาการ เพื่อให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพและมุ่งเป้าสู่คุณภาพผู้เรียนมิติใหม่ มีชีวิตที่ดีมีคุณค่า

๑.๕ สร้างการรับรู้บทบาทและความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรที่เชื่อมโยงกับความก้าวหน้าในวิชาชีพและมาตรฐานตำแหน่ง เพื่อกกระตุ้นความต้องการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและตอบสนองความคาดหวังของสังคม

นโยบายที่ ๒ ปฏิรูปโครงสร้างและระบบการพัฒนาครูให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ที่สอดคล้องกับบริบท ลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มขีดสมรรถนะครูสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างถ้วนหน้า

นโยบายนี้มุ่งเน้นการแก้ไขจุดอ่อนและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระบบเพื่อลดอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และเท่าเทียมกัน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มสมรรถนะครูในการลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ประกอบด้วย ๖ แนวทาง ดังนี้

๒.๑ จัดตั้งหน่วยงานหรือกลไกกลาง (Human Capital Development Hub) เป็นศูนย์รวมข้อมูลและผู้เชี่ยวชาญที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนในการพัฒนานโยบาย แนวทาง และกำกับติดตามประเมินผล การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันอย่างบูรณาการ

๒.๒ จัดระบบสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูที่มุ่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างถ้วนหน้า

๒.๓ พัฒนาระบบการสื่อสารและประชาสัมพันธ์การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกช่องทาง เพื่อให้บุคลากรได้รับข่าวสารและโอกาสอย่างเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการพัฒนา

๒.๔ ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและเพิ่มขวัญกำลังใจครู รวมถึงพิจารณาการแก้ไขปัญหานี้สินครูและคำตอบแทนในสายงานอาชีพ เพื่อให้ครูมีเวลาและแรงจูงใจ ในการพัฒนาตนเองและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

๒.๕ ปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการติดตามและประเมินผลการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานหลังการพัฒนา โดยประเมินคุณภาพครูจากผลลัพธ์ของผู้เรียนทั้งมิติทางปัญญาและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์อย่างแท้จริง

๒.๖ พัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้แบบจตุรภาคีและ Hub of Talent in Education เพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ช่วยเป็นพี่เลี้ยงให้โรงเรียนขนาดเล็ก และระดม ผู้เชี่ยวชาญ ครูเกษียณ อาสาสมัครทางการศึกษา

นโยบายที่ ๓ สร้างภูมิคุ้มกันและความยืดหยุ่นในการรับมือพลวัตการเปลี่ยนแปลง และวิกฤตการณ์ในอนาคต

นโยบายนี้มุ่งเน้นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากปัจจัย ภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี รวมถึงการสร้างความพร้อมให้บุคลากร รับมือกับวิกฤตต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ๕ แนวทาง ดังนี้

๓.๑ ปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับความต้องการทักษะแห่งอนาคต (เช่น Data Literacy, AI literacy, Global Citizenship, ทักษะด้านภาษา) และบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเน้น Active Learning

๓.๒ เสนอและผลักดันการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่ล้าสมัย เพื่อให้การดำเนินงาน มีความคล่องตัวและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน

๓.๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและจัดสรรทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอ และทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลและด้อยโอกาส รวมถึงแก้ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตที่ไม่พร้อม สำหรับการพัฒนาครูแบบออนไลน์

๓.๔ เตรียมความพร้อมในการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ในภาวะฉุกเฉิน ซึ่งครอบคลุม ภัยธรรมชาติ ภัยไซเบอร์ โรคอุบัติใหม่ ภัยการสู้รบชายแดน และสภาพอากาศที่รุนแรง เพื่อให้การเรียนรู้ ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ สร้างระบบการจัดสรรงบประมาณที่ยืดหยุ่นและอิงตามความต้องการจำเป็นเฉพาะพื้นที่ เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการที่แท้จริงของครูแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก และพื้นที่ห่างไกล

นโยบายที่ ๔ เสริมพลังจิตวิญญาณความเป็นครู แรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ความใส่ใจ และสุขภาวะ เพื่อการเติบโตอย่างมีอาชีพและเป็นผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์

นโยบายนี้มุ่งเน้นการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครู แรงจูงใจ รวมทั้งแรงบันดาลใจในการพัฒนา ตนเอง มุ่งเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีชีวิตที่ดีมีคุณค่าเพิ่มต่อสังคม ประกอบด้วย ๕ แนวทาง ดังนี้

๔.๑ เสริมจิตวิญญาณความเป็นครู สร้างแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก ความใส่ใจ และส่งเสริม สุขภาวะ (Well-being) เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษามีความเป็นครูมืออาชีพในการเปลี่ยนแปลงชีวิตผู้เรียน

๔.๒ เสริมพลังให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเป็นผู้นำในการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานอย่างเต็มที่และเป็นระบบ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ของการโค้ช (Coaching) ในการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

๔.๓ เพิ่มการมีส่วนร่วมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาในการตัดสินใจ การวางแผน และการออกแบบการพัฒนาที่หลากหลายและไม่เป็นทางการ (เช่น Micro Credentials, Professional Learning Community - PLC, Virtual Exchange Program) ให้ตรงตามความต้องการและบริบท ของกลุ่มผู้รับการพัฒนา

๔.๔ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและเป็นเจ้าภาพในการพัฒนาตนเอง สร้างภูมิปัญญาร่วม (Collective Wisdom) และการปฏิบัติการร่วม (Collective Action) ในการยกระดับ คุณภาพผู้เรียนทุกคนอย่างถ้วนหน้า

๔.๕ ปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (Individual Development Plan - IDP) และระบบการให้คำปรึกษา เพื่อรองรับความแตกต่างระหว่างวัย (Generation Gap) และความต้องการพัฒนา เฉพาะบุคคล พร้อมส่งเสริมเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพครู (Teaching Teacher Learning Community - TLC) ที่มุ่งเป้าหมายการยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างถ้วนหน้าหรือลดความเหลื่อมล้ำ ในคุณภาพผู้เรียน

ให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายและแนวทาง การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ - ๒๕๗๐ ข้างต้นไปเป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(ศาสตราจารย์ณฤมณ ภิญโญสินวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ